

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΛΟΥΪΤΖΙ ΠΙΡΑΝΤΕΛΛΟ

ΤΟ ΘΑΝΑΣΙΜΟ ΛΑΘΟΣ

ΙΑ βδομάδα ύστερα από το γάμο του, ο Μάριος Βακέλι κατάλαβε τί κατήφορο είχε παρμένο πειά ή ζωή του. Κι' όμως ήξερε καλά από πριν τί σφάλμα έκανε να δεσμευτή με τη Μαριέττα — τη Μαριέττα που όλοι οι άνδρες την ήξεραν από κοντά — τη Μαριέττα του καφέ-σαντά. "Ήξερε τί κοροϊδία θά του πατούσε ο κόσμος. Τά περιμενε όλα, όλα... Κι' όμως την παντρεύτηκε τη γυναίκα αυτή της κακής ώρας.

Στό γραφείο οι συνάδελφοί του χιουρογελοούσαν πίσω απ' τή ράχι του.

— Νά ζήσετε, τά συγχαρητήριά μας! σηκώνθηκαν και τού είπαν όλοι μαζί ύστερα από το γάμο του.

Ο Μάριος κοκκίνισε και ψιθύρισε ένα ξερό «ευχαριστώ».

Ότόσο δέν θά είχε καμιά σημασία πώς ή Μαριέττα ήταν γυναίκα της κακής ώρας. Άρκει να ζούσε μαζί του φρόνιμα. Προλήψεις δέν είχε ο Μάριος Βακέλι! Μά να πού ή γυναίκα του άρχισε πειά να τόν βάξει μπροστά. «Αυτό, τούελεγε, δέν εινε καθώς πρέπει, εκείνο δέν τό λένε στον καλό κόσμο, τούτο έτσι, εκείνο άλλοιώς».

Στήν άρχή ο Μάριος γελοόσε μαζί της. Τού φαινόταν άστείο να βλέπη τη Μαριέττα να ποζάρη για μεγάλη κυρία. Άλλά, όταν ή γυναίκα του τό παράκανε πειά, δέν βιάστηκε και τής ειπε:

— Καυμένη Μαριέττα, δέν τ' άφινεις αυτά τά μεγαλεία!

Η Μαριέττα θύμωσε.

— Καλέ, τί πρόστυνος, Θεέ μου! φώναξε. Άχ, πώς έμπελα με ζύ σου, ή καυμένη!

Κι' όμως δι' αυτά θά ήταν άσημαντα πράγματα άν ή Μαριέττα δέν είχε βρει τόν τρόπο να έννευριζή τόν Μάριο. Τού άνοιγε τά συρτάκια, τούς φακέλλους, τις έφημερίδες του. Τίποτα δέν μπορούσε να τής κρύψη, άκόμα όποτε τις σκέφρισε του.

Η γυναίκα αυτή με τά βασισινιά χείλη, με τό προκλητικό σώμα, τό τόσο χυδαίο, και τό όμορφο πρόσωπο, έκοιβε διαρκώς κοντά του και τόν ρωτούσε:

— Τι τρέχει, Μάριε; Τι είν' αυτό, Μάριε;... Τι σκέφτεσαι, άντρούλη μου; Μ' αγαπάς, Μάριε μου;...

Είχε μιá βραχνή φωνή, μιá φωνή χυδαίας γυναίκας, που όταν την άκουγε έννευριζόταν και τούροχταν να σκοτωθή. Η μόνης ώρες γαλήνης για τόν φτωχό σύζυγο ήταν ή ώρες της δουλειάς, στό γραφείο. Μά να σου όμως, ένα καλό πρωί, ένέσκαψε εκεί ή κυρία του.

— Ήρθα να σου κάνω μιάν έκπληξη, άντρούλη μου, τού ειπε. Ήρθα να σε πάρω να φύγουμε μαζί...

Άλλοίμονο!... Άπ' την ήμερα αυτή ή Μαριέττα συνήθισε να πηγαίνει και να κολλάη πλάι του στό γραφείο, όσο να τελειώση τή δουλειά του. Άνέβαινε και κατέβαινε τις σκάλες, μιλούσε και χαρτοούσε δεξιά κι' άριστερά. Τό άνυπόφορο φευτικό γέλιο της άντηχούσε σ' όλο τό κτίριο.

«Έρχεται», σκεφτόταν με τρόμο ο δυστυχισμένος Μάριος, κι' οι συνάδελφοί του γύρω χιουρογελοούσαν κοροϊδευτικά.

Η Μαριέττα έπιανε κουνέντα με δίλους, τούς μοίραζε γαρύφαλα, δέν είχε ντροπή έπάνω της.

«Τι άδιόρθωτο γύναιο!...», σκεφτόταν ο Βακέλι. Και τή συχαρόνταν μ' όλη τή δύναμη της ψυχής του. Μά ήταν άργά πειά. Τι μπορούσε να κάνει; Νά τή χωρίση; Ήξερε πώς δέν θά μπορούσε, και χωρισμένος άκόμα, ν' απαλλαγή από τό τέρας αυτό. Τόν κρατούσε δεμένο κοντά της, σαν να τού είχε κάνει μάγια.

— Έχω δουλειά πολλή σήμερα, τής έλεγε ο Μάριος. Μη με ροιμάνεις, θ' άργήσω...

— Μπά! δέν πειράζει. Θά είμαι κάτω, τού άπαντούσε ή Μαριέττα, και τόν περιμενε στην πόρτα τού γραφείου, φλυαρώντας μ' ένα σωρό φίλους της.

«Άχ! τί έκανα! Τι έκανα!»... μούγκριζε ο Μάριος μ' άπελπισία. Ποθούσε να έλευθερωθή. Κι' θυμόταν την περασμένη του έλευθερη ζωή, σαν κάτι άγνό, χαρούμενο και άφραστο.

Άχ, ναί, τί όφραία ζωή άλλουτε!... Πίστευε τότε σ' άδωα μάτια τόν κοροϊφόν που συναντούσε στό δρόμο, πίστευε πώς ή ζωή ήταν όφραία... Και τώρα; Τώρα δι' αυτά πάνε, χάθηκαν για πάντα. Η Μαριέττα άσχιμίζε τό κάθε τι γύρω του... Θυμόταν πώς νέος άκόμα όνειρευότανε να φύγη μακριά... Θυμόταν πώς στό Σορέντο είχε αγαπή-

γόνάτα του τό πεινασμένο άδερφάκι μου, σκόνοντας βαθεία μπροστά της.

Η γυναίκα ξαφνιασμένη, ξετύλιξε τό παιδί από τά πανιά. Τό μαρό φάνηκε σ' όλη του τή φοιχητή άδυναμία. Τότε αυτή έδγαλε μιá φωνή, μιá φωνή συμπόνιας. Τό άρπαξε στην άγκαλιά της και τούδωσε άμέσως τό στήθος της. Έπειτα, μ' ένα κίνημα ντροπαλό, σκέπασε με τό ρούχο της τόν κόρφο της, γιομάτο γάλα.

ΛΙΛΙΚΑ ΝΑΚΟΥ

σει μιá άγνή παρθένα και πώς σχεδίαζε να περάση τή ζωή μαζί της. Πόσο ή καρδιά του ταραζόταν σαν άκουγε σφύριγμα τράινου!... Μά τό δυνατό χάχανο της Μαριέττας τόν ξυπνούσε απ' τά όνειρά του και τόν έροίγνε σε μιá άδυσσο άπελπισίας. Ζήλεια, έχθρα, πόθος, δι' αυτά τά αισθήματα άνακατωμένα, τόν βασάνιζαν φοιχτά. Τόρρωνε γράφοντας στό γραφείο του, για να τελειώση γρήγορα και να φύγη, να μνη την ιδή μπροστά του. Έτσι χάθηκε κι' ή χαρά που είχε για την έργασία. Την κατέστρεψε κι' αυτή η Μαριέττα.

«Τό τέρας, τό τέρας!», οβρολιάσε ο Μάριος. Και δέν είχε πειά όρεξη ούτε να κιντήξη τά κορίτσια στό δρόμο. «Ψεύδρες και τιποτένιες θάναι κι' αυτές», σκεφτόταν ο άνδρας που είχε πουλήσει την ψυχή του στη γυναίκα της ήδονής.

Κάπου-κάπου τούρχόταν ή έπιθυμία να της πη κανένα βράδυ:

«Μαριέττα, κίτταζε τά άστρα τί όμορφα που λάμπουν στον ουρανό!... Ίδες τή σιά εκείνου τού κυλαρισισού...». Μά άν έκανε να της πη τέτοια λόγια, θάτανε σαν να της μιλούσε κινέζικα. Η γυναίκα αυτή θά γελοόσε και θά τόν κοροϊδενε στους φίλους της.

«Άκους, τό βλάκα, να θέλη ρομαντισμούς!...», θά έλεγε.

Με μιá λέξη, ή ζωή του Μάριου Βακέλι χάθηκε για πάντα... Πάει ή χαρά κι' ή γαλήνη του... Κι' ο δυστυχος Μάριος θυμόταν τώρα τις παλιές του άγάτες, την άγάτη του για τή Γκράτσια, την άδωα κι' άγνή αυτή κόρη. Θυμόταν τά κλάματά της σαν την παράτησε, ο κοντός, πρως χάριν της Μαριέττας, της γυναίκας της κακής ώρας.

Η Γκράτσια, τό σεμνό, τό καλό κορίτσι, τόν αγαπούσε πρελλά. Που να βρισκόταν τώρα ή κοπέλλα αυτή και που να ζούσε; Νά είχε πεθάνει άραγε; Μήπως έσβισε σαν όνειρο, όπως είχε σούσει και πεθάνει κι' ή περασμένη του ζωή;...

Μιá μέρα ο Μάριος άνοιξε τά συρτάκια του. Ποθούσε να ξαναδιαβάση τά παλιά άδωα γράμματια της Γκράτσιας. Μά τό συρτάκι ήταν άνο-κάτω. Τά γράμματια σκορπισμένα. Ο Μάριος έννοιωσε βαθεία, άπεραντη λύπη. Και τή νύχτα αυτή δέν γύρισε σπίτι του. Τρυφνούσε στα σοκάκια που γύριζε άλλουτε με τή Γκράτσια. Έκει στη βρύση της «Σάντα Μαργκερίτας τόν περιμενε τό δειλινό ή άγνή παρθένα. Παρακάτω, σε κελί έκει τό άπομακρυσμένο σπυτάκι, ένα σωρούνο της είχε σφίξει τό χέρι... Τι γλυκειές άναμνήσεις, άλήθεια!...

Κατά τά μεσάνυχτα, ο Μάριος σκέφτηκε να γυρίση σπίτι του. Μά θυμήθηκε τή μρωδιά τού κοριού της Μαριέττας και τού ήθε άηδία. Έβασε πάνω της, αυτή ή χυδαία γυναίκα, κάτι ποΰδαν στους νεκρούς στον τόπο του. Σκεφτόταν άκόμα τό ακατάστατο δωμάτιο που κοιμόντουσαν. Τά άηδία!... Όποτε τά σεντόνια δέν ήταν ικανή να θυμηθή ν' άλλήθαι!

Κι' έτσι ο Μάριος πήρε πάλι τούς δρόμους, άνάμεσα από την κοιμισμένη Ρώμη. Πήγε κατά τόν μεγάλο σταθμό, απ' όπου έφευγαν τά μεγάλα έξπρές για τό έξωτερικό... Άχ, και να μπορούσε να έφυγνε. Ν' άφινε πίσω τη Μαριέττα, τό σπίτι του και τή ζωή του, να τά πέταγε σαν κάτι βρώμικο, σαν ένα παληόροχο. Όποιος δέν έχει συνδεθεί με μιá τέτοια γυναίκα, δέν μπορεί να νοιώση τό μαρτύριο τού Μάριου Βακέλι...

Νά τό έξπρές που πάει κατ' εϋθείαν στό Βερολίνο, στό Παρίσι... Άχ, να μπορούσε να βρεγνε ο Μάριος. Μά ή τσέπες του ήταν άδειες. Τα λεπτά τά κρατούσε ή γυναίκα του.

Ο Μάριος κάθισε σ' έναν πάγκο και κίτταζε αυτούς που θά φεύγανε. Τι εϋτυχισμένοι άνθρωποι! Και ξαφνικά κατάλαβε πώς δη ή άσχήμια της ζωής του όφειλόταν στη Μαριέττα. Αυτή έφταγε για όλα. Κι' ο Μάριος την είχε διαλεγμένη για σίντροφο τόν τή γυναίκα αυτή. Τι έξτελειωμός!...

Χρόνια έχουν περάσει. Κοντά τά μεσάνυχτα, στους σταθμούς στη Ρώμη, θά βρήςτε έναν άνδρωπο, έναν άνδρα αστρογάλλη, που κιντάει τά τράινα που φεύγουν. Τό πανωφόρι του εινε σκοτισμένο και βρωμερό. Εινε άκόμα άξέριτος ο άνθρωπος αυτός. Εινε ο Μάριος Βακέλι που ζει άκόμα με τη Μαριέττα και που σενταει άκόμα ως τό σταθμό για να όνειρευτή!... Νά όνειρευτή την έλευθερία, να όνειρευτή τά χιλια-δύο πράγματα που θά μπορούσε να κάνει άν έφευγε για τό έξωτερικό... Άκούει τά τράινα που σφυρίζουν, φεύγουν και χάνονται στό στριγγίμο τού δρόμου. Κι' έπειτα σηκώνεται, άργά-άργά, και γυρίζε στό σπίτι του.

Η Μαριέττα χόντρηνε πειά, έγινε σε κακό χάλι. Μυρίζε όστόσο πάντα εκείνο τό άρωμα που βάζουν στους πεθαμένους στην Κάτω Σικελία. Κι' όποτε πειά στρέφει να πη στό Μάριο, όταν γυρίζε σπίτι: «Συ είσαι, Μάριε, άγάτη μου;», με την φευτική φωνή της, την πρόστιχη και βραχνή. Ροχαλίζει μόνο και κοιμάται άνάσκελα, μ' άνοιχτό τό στόμα. Ο Μάριος πέφτει δίπλα της, γεμάτος τρόμο κι' άγωνία μήπως την ξεπνήσει. Πλαγιαίζει κι' όνειρευότανε... Όνειρευόταν ένα τράινο που σφυρίζει μακριά, πολύ μακριά, μέσα στό γλυκούραγμα. Άναστενάξει τότε θλιβερά κι' άποκοιμάται...

Καθόταν πλάι του στό γραφείο, όσο να τελειώση τή δουλειά του...